

Микола Близняк

ПРОБЛЕМИ ОСТРОГІАНИ

З часу відродження Острозької академії XVI–XVII ст, яка здобула статус Національного університету та стала самоврядним (автономним) дослідницьким вищим навчальним закладом, її професорсько-викладацький склад невтомно працює над вивченням яскравих сторінок минулого цього першого навчального закладу вищого типу у східних слов'ян, проблем історії Острога та Острожчини від давнини до сучасності. Цим питанням, починаючи з 1990-х рр., було присвячено низку важливих наукових заходів – різного рівня конференцій, круглих столів тощо.

5 жовтня 2011 р. в стінах Національного університету “Острозька академія” відбулася чергова регіональна, науково-практична конференція “Острозька академія: історичні традиції та сучасність”, присвячена 435-річчю з часу її заснування. Наукове зібрання було проведено з ініціативи кафедри історії ім. проф. М. П. Ковальського за участю представників й інших кафедр та наукових установ.

Вітальним словом відкрив конференцію проректор з наукової і навчальної роботи НаУОА, доктор філософських наук, професор П. М. Кралюк, який наголосив на важливості таких наукових заходів не лише для кращого розуміння різних аспектів історії Острога, але й для поглибленого вивчення історії освіти, науки та культури України. Власне доповідь проф. П. М. Кралюка була присвячена Острозькій академії в інтелектуальній історії України. Вчений наголосив на тому, що представники культурно-освітнього гуртка цього навчального закладу та випускники академії були в авангарді наукових та мистецьких сил тогочасних українських земель.

Питанням маєткового забезпечення Острозької академії присвятив свою доповідь доцент кафедри історії В. Б. Атаманенко. Доктор історичних наук, завідувач кафедри країнознавства П. М. Кулаковський простежив античну традицію в працях ост-

розького культурно-освітнього центру. У доповіді доцента кафедри документознавства та інформаційної діяльності Я. В. Бондарчук прозвучали проблеми української полемічної літератури кінця XVI ст. на прикладі листа Іпатія Потія до Клірика Острозького. Історію Острога та Дерманя на сторінках "Вестника Юго-Западной и Западной России" представив у своєму виступі магістр історії, заступник директора з наукової роботи Нетішинського краєзнавчого музею Т. В. Вихованець. Розвиток пивниць на Волині в XVI – XVII ст. розкрив художник-реставратор Державного історико-культурного заповідника м. Острога М. М. Бендюк. З виступу кандидата історичних наук, старшого викладача кафедри релігієзнавства М. М. Якубовича дізнаємося про острозький переклад "Книги проти еретиків" Феодора Абу Курри 1611 року. Кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії А. А. Хеленюк розповіла про роль музеїв історії НаУОА як засобу збереження та популяризації історії Острозької академії. Професор кафедри історії В. П. Яремчук подав деякі зауваги про історичну школу Миколи Павловича Ковальського. Осмисленню здобутків та перспектив розвитку кафедри історії ім. проф. М. П. Ковальського (1996–2011) був присвячений виступ завідувача цієї кафедри професора В. В. Трофимовича та доцента М. Б. Близняка.

Загалом доповіді викликали зацікавлене обговорення учасників конференції, спонукали до серйозної фахової дискусії, готовність до поглиблених наукових пошуків на зазначених напрямках студіювання Острогіани. Її проведення вкотре засвідчило наявність низки прогалин у вивченні минулого Острога та Волині, а також нагальну потребу їх наукового осмислення.